

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

To številko poslali smo vsem dosedanjim naročnikom in na ogled tudi drugim. Kdor nam 1. številke ne vrne, vpišemo ga med naročnike.

Gospodarske stvari.

Sloga jači.

(Času primerno premišljevanje.)

Naše kmetijstvo težko boleha, če tudi je nedavno trdil liberalen židovski profesor, da temu ni tako. Vendar, ako vsakdo prinese opeko ali kamenček in ako krščanski zidarji-mojstri storijo svojo dolžnost, ni šment, da ne bi nastal slednjič trden temelj, na katerem se zopet dvigne krepka stavba, ki je jedro slovenskega naroda, — našega kmetijstva.

S tem temeljem se peča naš članek in ta temelj je „kmetijsko združništvo“.

Ker nam je ta kraj dobro znan in ker iz srca želimo, da se združništvo po naši ubogi domačiji kar najbolj razširi, zato prinašamo tu eno zrnce.

Hvala Bogu, da se prepričanje o koristi združništva vedno bolj širi, kar kažejo vedno na novo se snujuče nakupne in prodajne zadrugе.

Ker je imel pisec teh vrstic srečo, težave, ki jih je treba premagati pri ustanovitvi kake zadrugе — in teh težav je kot mravelj na mravljišču — preskušati in zato pozna njihovo grenkost pa tudi zdravilni in blagodejni učinek tega zdravila, zato podaja te vrstice dobro mislečim v prevdarek; vsaj je naše združno slovsstvo tako bore ubogo, in zastonj čakamo že lep čas, da se prikaže vendar že knjižica, ki bi nam podala pouk o ustanovitvi raznih zadrug, kreditnih, razpečevalnih, proizvodjalnih, obrtnih. Toda k stvari!

Mnogi sovražniki združništva tulijo: češ, ta spaka je izrodek polpreteklih dnij! Ali je to res?

Ni res! Združništvo ni staro nič več, nič manj nego človeštvo samo. Povsodi, kjer ni zadoščala moč posameznika, da bi odstranil ovire, premagal sovražnike ali žel sadove miru, povsodi si je iskal človek enakomislečih, prijateljev in sosedov, ki so imeli ž njim enake interese. V resnici velika dela je izvršilo edino le sodelovanje mnogih, kolikor mogoče enakovrstnih sil — to kaže najboljša učiteljica „zgodovina“ z neštevilnimi zgledi. —

V kmetijstvu nahajamo vže v sivi davnini pri starih Slovanih „zadrugе“, pri Rusih imenovane „mir“, kjer so naši pradedi skupno obdelovali polje, skupno želi in šele žetev mej seboj razdelili.

Kaj je v 14. in 15. veku privedlo rokodelstvo do toli krasnega cvetja in mogočnosti, katerej se danes le čudimo s solzo britkosti v žalujočem očesu? — Nič drugega nego cehi, ki so bili proste zadrugе z gospodarskimi in političnimi smotri. —

Kako je prišla nemška kupčijska družba „Hanza“ do svoje svetovne vlade? Tudi tu je odgovor blizu: tudi tu je bil vzrok le združenje mnogih močij v enotno telo „Hanzo“.

Toda ne mudimo se dalje s tem splošnim premišljevanjem; z navedenimi zgledi smo hoteli postaviti svojemu razmotrivanju tudi v zgodovinskem oziru majhno ozadje.

Današnji čas — čas najljutejšega boja za obstanek, ko se bori narod proti narodu, posameznik proti posamezniku brez prestanka za materijelne (gmotne) dobrine življenja, ta čas je tudi kmetijstvo pretresel do osrčja in je potisnil v popolnoma nov tir. Konkurenca, ki so jo pričarale silno razvite prometne razmere, ki dovažajo in gromadijo kmetijske pridelke celega sveta na svetovnem trgu, je provzročila, da je cena pridelkov dandanes skoro popolnoma neodvisna od proizvodjalnih stroškov. Ti stroški se pa v starih kulturnih (omikanih) državah vsled večjih zahtev od življenja, tudi pri delavskih slojih, niso pomanjšali, ampak zvikšali; brez ozira na to, pa je država, dežela in občina navalila ravno kmetijstvu na hrbet grozo bremen, ki ga stiskajo v celoti in mnoge posameznike starejo v prah. Zato govorimo po pravici o kmetijski krizi in nevarnosti za obstanek, katere brze odstranitve ne tirja samo korist naše obrti, ampak tudi naše in vsake države same.

Te nujne zahteve se — to z zadovoljstvom bilježimo — zaveda sedaj vlada in tudi velik del slovenskega ljudstva, lahko bi rekli, celo slovensko ljudstvo, kajti nasprotniki združništva so le zajedavci na slovenskem narodnem telesu, ne del telesa samega; veliko se sedaj prizadene, da se zamujeno popravi in potom zakonodajstva ozdravijo mnoge rane. —

Toda samo tu, pri državi ne smemo iskati pomoči, kajti, če hočemo, da se bo pretakala v kmetijstvu zopet nova, sveža, vesela kri in da bo za svoj trud tudi delavec dobival primerno plačilo, ne smemo stremiti edino le po varstvu države in zdravih postavah, ampak moramo tudi lastno gospodarstvo prilagoditi spremenjenim razmeram in zlasti nje kupčijski del času primerno ustrojiti.

Iz prvotnega naturalnega gospodarstva smo prešli popolnoma v denarno gospodarstvo; kmetovalec mora danes kalkulovati nalik trgovcu, on mora v nekem smislu špekulirati, mora pri kupovanju in prodajanju

natančno računati in na vsak dovoljen način braniti svojo opravičeno korist. Kupčija zahteva od današnjega gospodarja bistveno višje izobrazbe nego popreje; gospodar mora vso svojo pozornost posvetiti naravnim silam, da jih modro in v velikem obsegu izkoristi, znati mora računati in delati s pripomočki, ki jih ponuja novejši čas.

Dočim pa zamore vsem tem zahtevam ustrezati izobraženi gospodar, ki vsled svojega velikega posestva računa z velikimi številkami, pa tega o velikem številu ubožnejših naših sodrugov — o navadnih kmetovalcih — nikakor ne smemo trditi. Kmetovalec je še v obilni meri, bodisi pri nakupu potrebnega blaga, bodisi pri prodaji svojih pridelkov, plen zvitejših in skušenejših prekupcev, beseda „oderuh“ ni prazen odmev, ampak, bodi Bogu potoženo, le preveč pomenljiv izraz, ki bi se dal mnogokje porabiti. (Konec sledi.)

Da se poznamo in razumemo!

Svoboda.

Vse se dandanes pokvarja, vse zlorablja. Denar ponarejati, to je stara reč, živila umetno ponarejati je pridobitev naših dni, a pokvarjati besede in jih zlorabljeti, to sedaj cvete bujno. In to je ravno vzrok, da se premalo poznamo in se kar nič ne razumemo, ker se ne potrudimo priti do jedra tej ali oni besedi, katera se često sliši v javnem življenju. V megli nejasnih pojmov in pokvarjenih besed tavamo dalje in se bijemo za stvari, katerih ne razumemo, a ko bi jih razumeli, bi se gotovo ne ogrevali zanje. Do te jasnosti pojmov hočejo pripomoči sestavki pod tem zaglavjem. Mi moramo vendar vedeti, za kaj nam gre, da se dobre stvari navdušeno oklenemo, a slabo odločno pobijamo.

Za vsakim oglom srečavaš ljudi, ki se imenujejo liberalce ali kar je isto svobodoljubne, svobodomiseln. Malo jih je, ki vedo, za kaj se bojujejo, ko z vso silo širijo te nazore, večina jih je pa zapeljanih. Ne razumejo ne pomena svobode niti nje zlorabe.

Vsakdo hoče biti svoboden, prost, neodvisen, svoj gospod v vseh stvareh. A na svetu je veliko vezij, ki jemljejo človeku to svobodo: so vezi krvi in rodbine, vezi vere in dolžnosti. In vseh teh vezij prost ne moreš biti nikdar in nikoli, sicer bi ti bila dovoljena vsa dejanja in bi ne bila kaznjiva, naj so še tako podla in protinaravna. Lažniki so torej oni krivi preroki, ki proglašajo neomejeno svobodo. Če to le količkaj pomisliš, moraš spoznati, da popolnoma svobodni res nikdar ne moremo biti.

Zlasti pa oznanjujejo ti ljudje trojno svobodo in se potegujejo zanje, dasi ni nobena prava in dobra, namreč neomejeno svobodo v mišljenju, govorjenju in v veri.

Misli so proste, svobodne. Če razumeš to tako, da te ljudje ne morejo soditi po mislih, ali pa, da smeš v manj važnih in vsakdanjih vprašanjih biti mislij kakoršnihkoli: dobro, pritrdim: misli so ti proste. A napačno je umevati tako: ni je oblasti in moči, ki bi zasegala in presojevala tudi tvoje misli. To pa ne! Ko bi bile v tem oziru moje misli popolnoma svobodne, potem smem imeti dobro za slabo in narobe, pravico za krivico in narobe, poštenje za neumnost, nečistost za

krepost. Človek v mislih ni popolnoma svoboden, marveč je odvisen od resnice, in ta resnica se nam razodeva v raznih zakonih in postavah, ki imajo moč vezati našo voljo in jaz moram misliti z resnico skladno, drugače me zadene kazen, ki je postavljena na prelomljenje onih zakonov in postav. Na neki visoki šoli napisano je jako razumno: „Lepo je, svobodno misliti, a boljše je prav misliti!“

Misli se razodevajo v besedi in pisavi ozir. tisku. Zato je pa tudi svoboda v govorjenju in pisavi vezana na postave resnice in nravnosti. Vse kar bodisi človeške bodisi božje postave priznavajo za dobro, smeš govoriti, pisati in tiskati, ne smeš pa govoriti i. t. d. kar je slabo neresnično. V teh mejah se bi imela gibati svoboda tiska in govorjenja. A to, s čemer se sedaj ponašajo kot s svobodo v govoru in pisavi, to je neobzdranost. Ker jih svetne, človeške postave čutno omejujejo in brzdajo s kaznimi, se jih boje in ne pišejo in tudi ne govore kar je zoper nje. A ne boje se božjih postav, ker manjka — vere, da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Samolastno in predrzno so se osvobodili postav božjih, imenujejo to svobodo v govorjenju in pisavi ter v imenu te svobode hujskajo v govorih in časopisih in knjigah zoper vero, cerkev, družbo. Ta svoboda dovoljuje, da smejo listi, mesto da bi podučevali in razveseljevali in blažili in učili, obrekovati, lagati, zavijati in smešiti ljudij vsacega stanu, da smejo priporočati najpodlejše uživanje, take stvari slastno vpisavati in slikati in risati. In če se državna oblast toliko ojunači, da celokupnosti v dobro prepove take spise in liste in jih zatere, kličejo: zatirajo nas, krivica se nam godi. In če cerkev svari in prepoveduje brati in naročati liste in spise, s katerimi se krši večni zakon božji, to imenujejo sovražnico svobode. Da take svobode sovražnica je, je bila in bo vedno, ker je ta svoboda — laž, neresnica, greh. Kaj ne, lepa ta svoboda?

Posebno pa zahtevajo liberalci svobodo v verskih stvareh. Cerkev uči: če je v kaki deželi poleg pravovernih katoličanov še kaj drugovercev, naj ti zaradi miru in splošne blaginje uživajo enake državljanske pravice, samo da se zabrani večje zlo. Ali ni to skrajna popustljivost, res svobodomiselnost? Kako vse drugače so ravnali in še ravnajo protestanski knezi: čegar kruh boš jedel, v čegar deželi boš bival, tega vero boš imel. Tako so ravnali. Liberalcem je to premalo in pravijo: Vsak naj se izveliča po svoji veri, nobena vera nima kake prednosti, vsaka vera je svobodna se širiti in rasti. Da je to nesmisel, je jasno ko beli dan, le ena je prava vera! Ako bi ti ljudje res pustili pravi veri svobodo! Pa jo ne! Vse druge so svobodne in proste, samo prava katoliška ne, to tlačijo na vse načine s postavami in paragrafi. To se vidi, kam merijo s svojo versko svobodo: kadar se ljudstvu vtepe v glavo, vse vere so enako vredne, nobena ni nič boljša, a se pri tem preganja in zaničuje in smeši prava katoliška vera, je jasno, da naj to vodi in res tudi vodi najprej v brezverstvo v dejanju in govorjenju, nazadnje tudi v prepričanju in mišljenju.

Katoliški slovenski Dolenjci: razumete sedaj, kaj pomeni klic: neomejena svoboda? Dal Bog!

Javni shod obrtnikov.

V dvorani gostilne „pri slonu“ zbralo se je dne 26. decembra 1901 popoldne na vabilo načelstva obrtne zadruga precejšno število čevljarjev in drugih obrtnikov. „Surovinsko društvo čevljarje obrtne zadruga v Ljubljani“ poslalo je dva gg. poročevalca k shodu, da poročata o društvu, razložita korist in pomen istega ter eventualno sprejmeta novo pristopivše člane.

Načelnik tukajšne zadruga, g. Frančič otvoril je shod s primernim nagovorom in pozdravom prišlim ter dal besedo odposlancu „Surovinskega društva“ g. Vrtnik-u, kateri razlaga veliki pomen vsakovrstnih zadrug, njih začetek po tujih krajih ter podaja statistiko mnogih zadrug v Angliji, Nemčiji, in v Avstriji — slednjič tudi čevljarje zadruga in „Surovinskega društva“ v Ljubljani. Drugi poročevalec, g. Kranjc, v daljšem govoru razlaga težavni začetek „Surovinskega društva“, in plodno delovanje istega po kratkem času obstanka.

Z mnogimi primeri razlaga dosedajno kupovanje surovin pri kupčevalcih, posebno pri židovskih tvrdkah — ter navaja koristi, ktere se nudijo obrtniku z nakupovanjem v zadrugah. Omeni, da ni treba domačemu obrtniku iz inozemstva blago dobivati, ker si ga lahko z združenimi močmi nabavi tudi dosti ceneje pri domačih strojarjih, in sicer ravno tako dobro blago. Domači strojarji pošiljajo svoje izdelke na debelo v tujino, od koder si jih domači čevljar veliko dražje naročuje. Da se pride temu v okom, ustanovilo se je „Surovinsko društvo“; govornik vabi k pristopu in pové, da se vplačajo glavni deleži po 100 K, udnina znaša 2 K. Od glavnega deleža plačuje društvo obresti in dividendo po veličini prometa. Izstop iz društva se 3 mesece preje napove, ter se potem izstopivšemu glavni delež vrne. — Ker je načelo društva, da se v prvi vrsti domači obrtniki podpirajo z naročili, upa govornik, da zadobi društvo novih članov in vabi navzoče, da se ali osebno, ali po naročilih prepričajo o delovanju društva. G. L. Blažič poprime besedo in priznava velike koristi zadrug, ktere z primerljaji razjasni in pravi, da je s tem ne samo strojar in čevljar, temveč tudi odjemalec dosti na boljsem, ker ostane denar za blago doma in se zamore vsled nižjih cen vsacemu boljše ustrezati. Priporoča ustanovljenje surovinskih društev ne samo čevljarjem, temveč tudi drugim obrtnikom.

G. Kranjc našteva izglede delovanja tujih in domačih kupčevalcev z usnjem in sklepa iz tega korist zadrug, ktere si zamorejo s cenejim nakupovanjem velike zaloge pripraviti in zaradi tega čevljarjem potrebščine ceneje oddajati.

G. Vrtnik navaja število dosedaj delujočih surovinskih zadrug v Avstriji. (Konec sledi.)

Politični pregled.

Ministerski predsednik je v svojem govoru dne 9. m. m. grozil z razpustom poslanske zbornice. Čuje se, da ima vlada že izdelan načrt za novo ustavo, po kateri se število poslancev zmanjša, poslovni red pa tako poostri, da onemogoči vsako obstrukcijo. Te odločne besede so poslance spametovale in so začeli resno delati. Dne 17. m. m. je bil sprejet zakon o kmečkih za-

drugah, za kmečki stan velicega pomena. „Novice“ so ta zakon že pojasnile ob kratkem.

V cerkveni politiki italijanske vlade se opaža nov tok, ki ima namen, spraviti Italijo s sv. cerkvijo. Voditelji te nove politike so baje kralj ter ministra Zanardelli in Prinetti. To bil bi lep dar k 25 letnici papeževanja Leona XIII., ki se bo, ako bo Bog dal, obhajala l. 1903.

Radi trpinčenja domačinov-zamorcev v Kamerunu (Afrika), tako da so isti umrli, so zaprli nemške trgovce: Halsboopa iz Bremena, Keltericha iz Kolina in Wittenberg-a iz Hamburga. O razsodbi pravi poročilo iz Kameruna: Wittenberg, ki je bil obtožen, da je zamorce na drog natikal, je bil obsojen na pet let strahovalnice; Kelterich, ki je nekaterim zamorcem roke s petrolejem polil in potem zažgal, na tri leta, in Halsboop, ki je nekemu poglavarju z bičem oko izbil, na eno leto kaznilnice. — Nemška „omika“ prekaša ljudozrce! Proti takim grozovitostim je nekdanji ruski bič, s katerim Nemci tako radi strašijo, pravo božanje. Poštene nemški listi ostro obsojajo tako razširjanje „olike“.

Francosko imajo za vzor mladi in stari liberalci. Ondi se razpuščajo samostani, njihovo premoženje se pobere, iz šol in bolnic podijo veri zveste može in žene, vojaštvo ne sme v cerkev, duhovniki in škofje se ne smejo ganiti, proračun za cerkvene potrebščine se vsako leto zmanjšuje, križe rušijo — vse to v slavo in blagor republike! Z zaljubljenimi očmi gledajo liberalci v to „blaženo“ Francosko. Mora pač tudi gospodarski položaj Francoske biti izboren. Morda se pa ravno radi tega liberalci tako željno ozirajo v Francosko in njene razmere? Že leta 1876. je imela Francoska državnega dolga 24 milijard 601 milijon. Od tedaj se je povprečno ta dolg povečal vsako leto za 212 milijonov, torej se je v 25 letih povečal dolg na 30 milijard 106 milijonov. Francoski državni dolg je bil že pred 25 leti najvišji na svetu. Res imeniten sad svobodne misli. Na vsakega prebivalca Francoske, naj bo mož, ženska ali otrok, pride 93 frankov davka. (1 frank je 80 — 90 h.) Izračunalo se je, da kmet, če ima 3 vreče žita, eno vrečo dolguje državi, in kdor redi 3 konje, enega konja redi za državo. Francoska stoji glede dolga in davkov na prvem mestu, glede naraščanja prebivalstva pa na zadnjem mestu. Ali je to tudi napredek? Sedaj bodo prišli na državo ogromni izdatki, ker bode morala vzdrževati vse ogromno število razpuščenih katoliških dobrodelnih zavodov in šol, in bode morala za to potrebne moči drago plačevati, tako, da bode v par letih premoženje cerkvenih redov izginilo v zrak, Francoska pa bode še globlje v dolgeh.

O vojni v južni Afriki imajo listi čedalje redkejša poročila; to kaže da bi utegnilo biti vojne vendarle kmalu konec. Vendar je to težko verjeti, kajti Buri se ne odreko svojemu cilju popolne svobode in imajo upanje, da se jim posreči tudi doseči ta cilj. Imajo še vedno stalne armade 16.000 mož v svojih republikah, a ravno toliko je ustašev v Kaplandiji in tam okoli. Angležke moči pa čedalje bolj pešajo, ker jim primanjkuje potrebne živine. Zaradi tega vlačijo iz vseh krajev sveta konje skupaj za južno Afriko, katerih pa le malo dospe na bojišče ter poginejo po poti. Vedno dohajajo poročila o angleških izgubah in burskih zmagah.

LISTEK.

Blagoslov žrtve.

Kdor pade na polju dela kot žrtev svojega poklica, je gotovo junak. Tako vsaj so mislili in govorili poprej, a danes, ko izginja smisel za vse vzore in prevladuje snov in uživanje, tacega le pomilujejo, češ: čemu toliko žrtve, ko si moral pa tako zgodaj pod rušo. Tega seveda nihče ne pomisli, da iz žrtve in smrti kljuje življenje in blagoslov, a res je vendar le. Poslušajte!

V najbolj oddaljeno pokrajino meksikanske države — Texas ji je ime — poslal je škof misijonarja. Dospe na svoje mesto, a nima sredstev več, da bi se vrnil ako bi trebalo. Za zadnje denarje si kupi vina za sv. mašo. Stanovali so tam Evropejci. Pozdravil jih je bil v domačem jeziku, a niso mu odgovorili — ker je bil duhovnik! Ker je videl, da ne more dobiti pri njih gostoljubne strehe, naselil se je nekoliko proč od vasi pod nekim drevesom. Kruha ni imel in hranil se je s koreninicami in školjkami, používal jih je kar surove, saj ni imel ne kje ne s čim kuhati. Stokrat bolj bolela je misijonarja trdosrčnost ljudij. Kadar je šel kdo slučajno mimo, vrgel mu je par sovok in šel dalje. Nihče mu prijazno ni stisnil roke, tudi poslušati ga nihče ni maral, ne otroci ne starci ne ženske. Ni mu še upadel pogum in tudi še ne zatonilo upanje, a neobčutnost, ta ledeno mrzla neobčutnost mu je razjedala srce, telesne moči so mu ginevale mrzlice in tuge.

Necega dne približa se mu mlad mož v cvetju let rekoč: „Usmilite se me! Imate kaj jesti?“

Bil je tudi duhovnik. Poslal ga je bil škof pogledat, kako se mu godi. Komaj še živ je bil utrujenosti in gladu. Ni imel ničesar, da bi mogel bolnemu sobratu pomagati, tudi denarja ne, da bi šel nazaj, odkoder je prišel. Oh, ko je bil njegov škof tako reven! Saj se je samo z beračenjem privlekel le sem. In razmer tega kraja ni poznal prav čisto nič! Vlegel se je na tla in mlo prosil hrane. Oni mu ponudi školjko, veliko školjko, kakoršne je sam užival, a ni je mogel zaužiti; le da jo je pogledal, vzbujal se mu je nepopisen gnus, take yrste školjka je bila. Prvi misijonar vidi, da je prišlec blizu smrti, strašni smrti — umreti gladu. To spoznanje ga je popolnoma potrla, pogum mu je upadel, upanje izginilo.

Par dnij pozneje. Misijonarja ležita v najhujšem solncu, polna nadležnega mrčesa, mrzlice popolnoma onemogla. Reče eden: „Umrla bova. Poskusi eden naju opraviti najsvetejšo daritev, pri kateri bo družega obhajal. Potem bova hvalila Boga.“

Blo je praznik Marijinega vnebovzetja. Srečkala sta, kdo naj mašuje. Srečka zadene njega, ki je bil došel prvi. Maševal je ležeč pri oltarju za umirajočega sobrata in zase, ki je že čutil mrzlo roko smrti za vratom. Dvajsetkrat je pričel znova, često obupal, bo li mogel dokončati, in res ta mrtvaška sv. maša je trajala dolge tri ure. Slednjč je obhajal umirajočega s smrtjo se boreč, in trojna daritev je bila končana: S Kristusom daroval se je mašnik in pri sv. maši navz čí. Bila sta potolažena in z ugašajočim očesom pa z ljubeznijo sta se gledala mučenca ležeča ob oltarju. Pričakovala, sta smrti in ni se mudila. Novo došli je umrl po noči. Komaj komaj je zaostali dvignul roko in tovariša blagoslovil v zadnje slovo.

Pri prvem svitu dneva šli so mimo ljudje. A danes ju niso zasramovali, ko so videli ležati umirajočega ob mrliču, gredo v vas povedat in ta trda srca so se omehčala, otajala se je ledena skorja. Zmagala je smrt.

Prišli so in prinesli vode in živil. Misijonar nezmožen se gibati, čuti, kako mu stiskajo roki. Oj to niso več prejšnji ljudje! Izkopali so grob poleg altarja in spustili mrliča vanj. Potem zaneso bolnika tja, ga vzravnaajo, da jim blagoslovi grob. Še več. Samo poprosil je in brž so posekali močno drevo, naredili križ in ga zasadili na grob. Križ se je prikazal in si osvojil vas in ljudi.

Par let pozneje. Veliko mesto stoji koder je prej bila vas in krasna cerkev, y nji pa škof, ki ima ljubeče srce za tisoče katolikov, poslušne njegovi besedi. Ta škof je bil oni misijonar, katerega so nekđaj tako neusmiljeno odpodili:

Umrl je 70 let star. — Ali je kaj hasnila žrtev, kakoršne je zmožen samo katoliški duhovnik? Odgovori si, dragi bravec, sam!
Fr. Salezij.

Píše se nam:

(Iz Šent. Jerneja.) Ob slovesu nadučitelja v Šent-Jerneju, Janeza Saje, ko je stopil v stalni pokoj, so se pri zadnji domači učiteljski konferenci gg. učitelji in učiteljice poslovili nekako tako-le: „Današnja domača učiteljska konferenca je ena izmed najbolj značilnih in slovesnih, kar se jih nahaja v tem zapisniku. Ni še minulo leto in dan, odkar se je poslovil od zoranih šentjernejskih učiteljev naš dragi tovariš g. Franc Muhič stopivši v stalni pokoj. Danes imamo izvanredno priliko, da se poslavljamo od svojega sivolasega dolgoletnega šolskega voditelja in nadučitelja g. J. Saje-ta, kateri z današnjim dnem stopa, po več ko 48 letnem službovanji, v zasluženi stalni pokoj.“

Zbrano učiteljstvo današnje konference se ginljivim srcem poslavlja od svojega izkušenega v burnih časih utrjenega voditelja. Ključoč mu; da mu Vsemogočni pripusti uživati mirno zadovoljno še dolgo vrsto let zasluženi mir. Zahvaljujemo se mu zbrani kolegi in kolegije za vse dobre svete, in praktična navodila, teh dolgih letih njegovega voditeljstva. (Sledijo podpisi)

Še isti dan zvečer prinese sel zapečateno pismo, od blag. gospoda Ignacija Wutscher, veleposestnika na Dolnji Brezovici, kot krajnega šolskega nadzornika tukajšne štiri-razrednice; opravičujoč se, da se ni mogel radi zadržka osebno udeležiti konference, se zahvaljuje y svojem imenu in v imenu vseh onih, ki so skozi 30 let v šolo hodili k nadučitelju ter ga imenujejo „Nestor“ Šent Jernejske šole, ga prav laskavo pohvali in našteva vse njegove izvrstne zasluge v tem času kot učitelja in voditelja ter mu želi vse najboljše v pokoju itd. itd.

Po sklepu šole 30. novembra t. l. sta prišla osebno vč. gospod dekan kot predsednik kraj. šol. sveta Anton Fettich-Frankheim in blag. g. Jožef Polanc župan in ud kraj. šol. sveta še k gospodu nadučitelju, ter sta se mu zahvalila in voščila srečo in blagoslov Božji v pokoju.

Blag. g. župan Jožef Polanc je dal še sledečo izjavo: „Blagorodnemu gospodu Janezu Saje upokoj. nadučitelju v Št. Jerneju. — Podpisani izrekamo v imenu cele občine najtoplejšo zahvalo za Vašo več ko 30 letno neumorno zvesto in trudapolno delovanje na tukajšni šoli. Želimo Vam iz celega srca, da Vas Vsegamogočni še mnogo let obrani v trdnem zdravju vživati po pravici zasluženo pokojnino in Vam v svoji milosti podeli mnogo let vživati zasluženi mir.“

(Slede podpisi blag. gospoda župana in dveh svetovalcev.)

Bog daj da bi se vse to zgodilo; kar tudi gotovo vsem nazaj želi in vošči osiveli nadučitelj v pokoju! kateri se za mnogobrojne pismene in ustne čestitke vsem skupaj in vsakemu posebej, kakor tudi slavnemu županstvu, svetovalcem, in odbornikom, ter tudi krajnemu šolskemu nadzorniku tem potom najsrčneje zahvaljuje, proseč ob enem, da ga ohranijo tudi v prihodnje v prijaznem spominu.

Domače vesti.

(Osebne vesti.) Visokoč. g. P. Emanuel Leitner, provincijal usmiljenih bratov, mudil se je o praznikih v Kandiji. Vsi, ki poznajo blagega in delavnega gospoda, so se uvelselili, ko so videli nevarno obolelega dokaj očvrstnega in ozdravelega. Dal Bog, da ozdravi popolnoma. — Poštni asistent, g. I. Sirnik, imenovan je poštним oficijalom. — Gospodična Ida Vidičeva podala se je v Ljubljano v poštno službo. Požrtvovalno in neumorno je v letih tukajšnjega bivanja sodelovala pri vseh narodnih društvih in občekoristnih prireditvah. Radi tega in pa drugih lepih lastnostij si je pridobila obče simpatije v našem mestu. Zato ji pri odhodu voščimo prav iz srca, da bi jo v novem delokrogu povsod in vedno spremljala neskaljena sreča!

(Dvojna zaroka.) Na sveti večer zaročili sta se hčerki vodje kmetiške šole na Grmu g. R. Dolenca, gos-

podična Ljudmila z gospodom med. Dr. Ajnošt Dereanijem, in gospodična Olga z gospodom Bohuslav Skalický-jem tehničnim voditeljem državnih vinogradskih zadev. Častitamo!

(Umrl) je 24. m. m. v najlepši moški dobi 49 let star č. g. Josip Novak, župnik v Žalini, pokopal ga je sv. Stefana dan popoldne v spremstvu 20 duhovnikov sošolec, mil. g. prošt dr. Elbert. Rajni gospod si je povsod pridobil neomejeno ljubezen, zaupanje in spoštovanje ker je bil vzoren, postrežljiv, delaven duhovnik ter blag in mil značaj. Velika žalost župljanov priča o tem jasno. Svetila mu večna luč!

(Umrl je) dné 23. t. m. Matevž Draksler, posestnik, organist, gostilničar in večletni vzoren župan tamošnje županije Primskovo-Gradišče. — Dočakal je lepo starost 83 let. Bil je vesel, a značajan mož. — „Kjer je bil on, tam je bilo prijazno.“ Z neumorno štedljivostjo si je pridobil ter zapustil precejšnje premoženje svojej rodbini. Sveti naj mu večna luč!

(Iz Šent-Jernejja se nam piše:) Danes 27. dec. 1901, je ob 1/2 4 ure popoldne tukajšnji dekanjski crkovník Jakob Novak mirno v Gospodu zaspal. Bil je tukaj čez 40 let za farnega mežnarja. Lepo je opravljal svojo težavno službo. Točno zvonil, krasno kinčal altarje, bil uljuden in postrežljiv v vsakem oziru. Znal vse lepo urediti pri tako veliki fari, in bil tudi priljubljen pri gospodih duhovnih, učiteljih in sploh pri faranih. Bil je tudi poprej za cerkovníka nekoliko časa pri svojem bratu g. Janez Novak-u v Prečini, od tam pa celi čas v Šent Jerneju. Bodi vsem znancem v molitev priporočen. Blag mu spomin! Naj v miru počiva!

(Kapiteljski cerkvi) poklonil je dragocen božičen dar preč. gosp. msgr. kanonik Jeriha, koje dal za šmarnični altar napraviti lep tabernakelj iz belega kararskega marmorja. Kamnoseško delo g. Tomana iz Ljubljane hvali mojstra, pravi lično in mično je vse izpeljano. Zlasti povzdigneta in ožvita poleg baldah na stebrička iz egipčanskega lepo svitlega oniksa. G. pasarski mojster Kregar napravil je v ognju pozlačena vratica z orodjem Kristusovega trpljenja in pelikanom, ki s svojo krvjo napaja mladiče, pa potem umre. Vse to delo je vzvišeno, izbukneno (relief), napravi jako dober utis in je mojstru v čast. Slovesno je bil tabernakelj blagoslovljen sv. večer. Par dni pred božičem umaknile so se stare nerodne klopi v kotu prezbiterija novim, katere je v gotskem slogu napravil domačin g. Vinko Umek. Rezbarsko delo je izvršil g. Ciber. Klopí so izdelane iz močnega hrastovega lesa prav trdno in pripravno ter se lepo podajo tudi po svoji zunanosti. G. Umek se je spet, kakor opetovano pokazal res mojstra v svoji stroki in tudi zmernega v ceni. Prav za božič preskrbel je mil. g. prošt za veliki altar deset gotskih svečnikov mesto prejšnjih, na katerih so bili zmešani vsi mogoči slogi. Ti pa so izdelani v precej bogatem slogu po risbi znanega graditelja cerkve Srca Jezusovega v Gradcu, monakovskega profesorja Hauberrišser. Podnožje svečnikov tvorijo 3 zmajevje glave, ki so obrnjene od luči — moči teme beže pred lučjo a ji morajo vendar služiti! V lepi harmoniji se potem vrstje večji in manji obroči, priprosti in gladki, drugi bogato okrašeni z gotskimi okraski, kot zaključek pa šestero oglata skledica. Svečniki so prav nizki, štirje še precej nižji ko ostalih šest; nekaj nenavadnega našim očem vajenim visokih svečnikov, a pristna gotika ima nizke svečnike. Še le pozneji časi so zapustili stara umetniška sporočila in hodili trmasto svojo pot ter zato tudi napravili marsikaj neukusnega. Odkar pa se spet prončava stara umetnost, moramo priznati, da je prava lepota iskati v prvotnem razvoju in cvetu umetnosti. Svečnike je vlila iz broná in potem natanko ter skrbno izdelala ljubljanska tvrdka Samassa; sme se reči, da bo to lepo delo trdkí v priporočilo. Dva podobna svečnika stojita tudi v dolbini ob straneh križa, postavljenega v spomin pričetega stoletja. — V kapiteljski cerkvi je sedaj tudi dvoje jaslic; ene transparentne, zvečer po Marijnem zvonjenju se razsvetle, in ene sestavljene iz prav ličnih kipev.

(Dol. pevsko društvo) priredi dné 18. t. m. zvečer v prostorih Nar. Čitalnice veselico s petjem in plesom. Natančni vspeored v prihodnjem listu in v posebnih vabilih.

(Dol. pevsko društvo) ima dné 25. januarja t. l. svoj izvanredni občni zbor ob 1/2 7 uri zvečer v društveni sobi Nar. Čitalnice. Pri nesklepčnosti taistega ob 1/2 7. uri, vrši se isti navedeni dan ob 7. uri zvečer ravno tam pri vsakem

številu društvenikov. Vspeored: 1. Volitev predsednikov; 2. Eventualia.

(Narodna svečanost.) Članice „Ljudske knjižnice“ v Šmihelu pri Rudolfovem priredé tekem meseca januarja v prostorih gostilne g. Ivan Jakšeta v Kandiji „Narodno svečanost“ v korist Prešernovemu spomeniku in Družbi sv. Cirila in Metoda. Vspeored in dan objavi se v vabilih. —

(Kat. društvo rokod. pomočnikov v Novem mestu) napravi dné 6. jan. ob 1/2 8. uri zvečer v društvenih prostorih veselico s petjem in predstavo. Ker se je zadnjič pokazalo, da čislani gostje radi preobilnega pritiska niso mogli priti do sedežev, je sedaj vodstvo preskrbelo v dvorani pregrajo; po kateri bodo sedeži od prostora za stoječe popolnoma ločeni. Sedeči bodo imeli vstop spredaj blizu odra, stoječi pa pri zadnjih vratih. To naznanja načelnístvo slavnemu občinstvu, da se ne bode dal ta ali oni odvrniti, češ, saj ne dobim dovolj prostora, v prijetni nadi, da tudi ta večer počasti z obilno udeležbo naše društvo. Načelnístvo.

(Člani „Ljudske knjižnice“ v Šmihelu) vabijo se na izvanredni občni zbor, kateri se bode vršil v nedeljo dne 12. januarja 1902. ob 3. uri popoldne v spodnjih prostorih deške Ljudske šole v Šmihelu. — Vspeored: 1. Prememba pravil. Spopolnitev odbora. 3. Raznoterosti. — Knjižnični člani se toraj prosijo, da se tega zbora v polnem številu udeležo.

F. Pirc, predsednik.

(Božičnica „Ljudske knjižnice“ v Šmihelu) se je res sijajno vršila. Udeležba je bila tako velika, da mnogo ljudij ni dobilo več prostora v dasiravno velikem Windischerjevem salonu. — Mogoče bi koga zanimalo, kako je knjižnica rešila to svojo nalogo, zato pa podam tu kratek popis. Prva točka veselice je bila obdarovanje otrok raz božičnega drevesca. Predno se je obdarovanje pričelo, pozdravil je g. predsednik F. Pirc zbrano občinstvo v primernem nagovoru, med tem se razgane zagrinjalo in v čarobni svitlobi se je pokazalo krasno božično drevo, pod katerim je stalo božično dete. Nato je bilo osem otrok obdarovanih z obleko in mnogih drugih z raznimi darili. — Predsednik se je zahvalil vsem, kateri so k božičnemu drevescu kaj pomagali, ter slednič blag. gospej Josipini Appe, g. Slavko Pintarju in Konrad Seifertu naznanil, da jih je odbor v svoji seji imenoval častnim članom za njihove zasluge. Gospej Appetovi in gosp. Pintarju je tudi podal častno diplomu; gospod Seifert pa dobi diplomu pri prhodnej veselici. Nato so pevci zapeli par ličnih pesmic in za tem je nastopil „Mihael Žunjar“ zagorski cuajar, kateri je povzročil obilo smeha in zadovoljnosti; zahvaliti se imamo toraj g. Ciglerju za njego trud ter upajmo, da bo tudi še prihodnjih veselicah sodeloval, kakor tudi drugi gospodje njegovi tovariši. — Tudi „šaljiva pošta“ se je dobro ponašala, za kar bodi iskrena zahvala g. K. Seifertu, kot najmarljivejšemu sotrudniku. Tedaj je bil oficijelen del vspeoreda zaključčen, a nato je otvoril predsednik s častno članico gospo Appe-tovo ples, z njim vred pa se je razvila prosta zabava. S tem večerom je „Ljudska knjižnica“ zopet pokazala dober vspeh, s tem pa tudi uvidela, da ima obilo prijateljev, obilo dobre zaslombe. Udeležencem božične veselice pa kličem iskreno zahvalo ter „na veselo svidenje“ pri prihodnji veselici. F. Š.

(Vinarska zadruga v Novem mestu.) Načelnístvo dolenjskega kletarskega društva v Novem mestu opozarja svoje zadružnike, da imajo po § 11 zadružnih pravil ostalo polovico podpisanih deležev vplačati do 31. dec. t. l., ter jih tem potom prosi, naj nemudoma vpošljejo zaostale zneske. Ob jednem se obrača načelnístvo do vseh interesentov, katerim so se vposlala vabila k pristopu, z uljudno prošnjo, da se blagovolijo izjaviti v smislu poslanega jim dopisa. —

(Kletarski tečaj.) Kletarstvo je na Kranjskem osobito pa na Dolenjskem še vedno jako zanemarjena stroka. Kmetovalci imajo većinoma le z niskimi vini opraviti, katerih trpežnost je vzlasti letos, radi lanske slabe letine jako dvomljiva, ako ž njimi pravilno ne ravnaajo. Nobeden napreden in pameten kmetovalec ali vinski trgovec ne bi smel toraj zamuditi prilike, da se v umnem kletarstvu izučí. — Posebno ugodna prilika nudi se mu sedaj v tem oziru pri državni vzorni kleti v Rudolfovem, kjer se prirejajo teoretični in praktični kletarski tečaji, pri katerih se lahko v vsem potrebnem temeljito izučí. — En tak tečaj vršil se je meseca

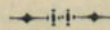
decembra, prihodnji bode se pa vršil v drugi polovici meseca januarja. Kdor se ga misli udeležiti zgledi naj se nemudoma (najpozneje do 10. januarja) pri tehničnem vodstvu državnih vinskih zadev v Rudolfovem. Ako bode zadostno število vdeležencev vršil se bode en tečaj še meseca februarja. — V interesu napredka na gospodarskem polju opozarjamo naše gospodarje na ta zanje prekoristen pouk.

(V pojasnilo gospodom učiteljem.) Zaradi pomote pri naročanju se tem potom naznanja, da so izšle do sedaj tri izdaje „S. Wehrenfennig“ „Der kleine Zeichner“ in sicer, 1. izdaja se imenuje „Elementarübungen“, 2. izdaja se imenuje I. Heft in 3. izdaja se imenuje II. Heft. Dobiva se v knjigarni J. Krajec nasl. Novo mesto.

(Šmarnice.) Premišljevanje o Srcu Marijnem, poleg Hattlerja S. I. napisal P. Ladislav O. F. M. — Ta knjiga iz peresa priljubljenega pisatelja izšla bo v tiskarni J. Krajec nasl. koncem marca, na kar že zdaj opozarjamo preč. duhovščino in slavno občinstvo.

(Obrednik za organiste.) Sestavil Matej Štrakl koralist stolne cerkve v Mariboru. Tiskala tiskarna sv. Cirila. — „Obrednik za organiste“ mora vsakega, kdor ima kaj z njim opraviti, razveseliti. Misel, prirediti to knjigo, je bila vsekako srečna in hvaležna, ker je bilo tako delo zares potrebno. Mnogokrat je bil ta ali oni v zadregi, zlasti pri kaki bolj redki slovesnosti, in je moral iskati in povpraševati na vse stani: „Kaj pa — kako pa?“ — Sedaj pa naj da samo 1 K 60 h, pa ima vse skupaj v najlepšem redu. — Vsebine „obrednika“ pravzaprav ne moremo kritikovati, ker je vzeta iz pravih liturg. knjig, kakor prireditelj sam omenja. Sestava knjige je tudi dobra. — Na koncu so tskani tudi popravki; tudi dobro, bolje bi pa bilo, da bi jih ne bilo treba!

(Dragi naročniki in bravci!) Evo Vam Novic v novi obleki in obliki! Kar smo obljubili, skušamo tudi izpolniti. Urednik in izdajatelj se bodeta pošteno potrudila, storiti svojo dolžnost, blagovolijo naj isto storiti tudi cenjeni naročniki. Potem bo list še lažje vspeval!

Razne stvari.

*(Cerkev v drevesu) so napravili v Kaliforniji (v Ameriki). Altar, prižnica, cerkvene klopi, vse se nahaja v orjaškem deblu drevesa, ki meri v prerezu 11 metrov. Iz vej drevesa so napravljene sohe, podobe in orglje, tako da je vsa cerkvena oprava iz enega in istega lesa edinega drevesa. Kdor pozna orjaška kalifornska drevesa, se temu ne bo čudil.

*(Nenavaden obed.) V Rochestru, v Zjedinjenih državah, je povabil k sebi neki poznavalec kač na čast profesorju Daviesu 18 učenjakov-naravoslovcev, ter jim napravil obed iz samih kač z različnimi finimi prikuhami. Jedli so pražene vodne kače velikanke (boa constrictor) itd. Mesto šopkov so krasile mizo raznovrstne kače v steklenih hišicah; tudi po stenah so bile videti kože in okostja kač. Vsem gostom brez izjeme je ta obed jako ugajal, samo zjedinili se niso v mnenju, je-li kačje meso slično po okusu kokošnjemu ali telečjemu.

(Mačka je rešila otroka.) Rusinski list „Bukovina“ piše: V vasi Haščovanju je šel te dni neki kmet z ženo in posli na travnik sušit otavo. Vzeli so s seboj 15 mesečno dekle. Z ljudmi je pa šla domača mačka. Na travniku so posadili otroka na seno, obložili ga okoli in okoli s senom ter dali mu flašico z mlekom. Otrok pijoč polil se je z mlekom. Za neki čas pride mati pogledat otroka, ali kako se ustraši, ko vidi, da leži poleg otroka strupena kača in liže razlito mleko. Za materjo je prišla tudi mačka in ko je zagledala kačo, prijela jo je v polovici trupla in vgriznila. Kača je pičnila v boju svojega sovražnika in mačka je drugi dan poginila. Otrok pa je bil rešen.

*(Lekarne v vlakih.) Ruska vlada bode vpeljala na vseh državnih železnicah v vlakih lekarne, da bi bila za popotnike hitra pomoč pri roki, kedar na potu oslabijo.

*(Pruska surovost.) Vojaško sodišče v Gnezni je obsodilo poljskega rezervista Mihala Pavolo na tri dni zapora, ker so v njegovem molitveniku našli podobico „Matere Božje Čenstohovske“ (Čenstohov je znana poljska Božja pot). Podobico so zaplenili. — V Dzeržažni pod Gnjevom je bilo

cerkveno „žegnanje“ in po stari navadi so se tam prodajali molitveniki. Na enkrat se je pokazal pruski žandar ter je prepovedal prodajati poljske molitvenike!

Smešnice.

(Dobro zavrnil.) A.: „Včeraj sem bil na plesu tako imenitna oseba, da se je vse okolu mene vrtilo.“ — B.: „Ali ste bili tako pijani?“

(Zablebetal.) Potnik (odjemniku): „O, naša tvrdka je gotovo zelo poštena, glejte že petdeset let je stara, ako bi sleparila, bi se gospodarji že davno v pokoj podali!“

(Slabo razumel.) Sodnik (zatožencu): „Ali ne morete krađenje opustiti?“ — Zatoženec: „Oh gospod sodnik, kdo mi bode pa dal penzijo?“

(Priložnost.) Krčmar: „Kako se počutite gospod Damjan?“ — Gost: „Slabo, že dva dni sem nahoden.“ Krčmar (v kuhinji): „Telečjo pečenko, ki je predvčerajšnjem ostala, — Damjan danes ne more dubati!“

(Skušnja.) A.: „Čemu te je pa včeraj tvoj mojster tako neusmiljeno pretepal?“ — Čevljarski učenec: „Mojster je bil pol leta bolan in sedaj je na meni skušal, bode li mogel še delati!“

(Mali izdajalec.) Teta: „Povej mi Slavko, ali se že sam univaš?“ — Slavko: „Da, teta, celo zobe si snažim, samo vun jih še ne morem vzeti, kakor vi napravite.“

(Zagovoril.) Gost: „Za liter tega vina bi bilo dovolj 80 vinarjev. Vi pa zahtevate celo krono?“ Krčmar: „... Oho, več vode mu nikakor ne moram pridejati!“

(V zaporu.) A.: „Kako se godi tvojemu bratu?“ — B.: „Izvrstno bavi se s zlatnino!“ — A.: „Toraj je juvelir postal?“ — B.: „Kaj še, žepni tat!“

(V sodni dvorani.) Sodnik (staremu lopovu): „Povejte nam kje ste bili od meseca maja do septembra?“ — Zatoženi: „Pod postavnim varstvom!“

Loterijske številke.

TRST,	14. decembra	68	42	36	14	21
GRADEC,	21. „	33	78	84	1	71
TRST,	28. „	17	22	6	19	2

V slovo!

(6)

Ker se, odhajajoč v svojo domovino osebno nisem mogel posloviti pri vseh dražih mi prijateljih in znancih na Kranjskem, osobito v Novem mestu in Kandiji, kličem jim tem potom prisrčni „Z Bogom!“ Ob enem pa se najtopeje zahvaljujem za vsestransko mi izkazano ljubeznivo prijaznost in gostoljubnost ter prosim ohranite me v prijaznem spominu.

Pojdom na Moravskem.

Kretinszky z rodbino.

Oklic.

Firm. 134/1

Gen. I. — 39/6

Podpisano sodišče naznanja, da se je v združenem registru izvršil pri vpisu „Posojilnica za sodni okraj velikolaški ter okolico izbrs izstopivšega člana načelstva ravnatelja Matija Hočevar in vpisana novo izvoljenega prejšnjega namestnika Franceta Grebenc kot ravnatelja, prejšnjega uda načelstva Ferdo Doganote kot namestnika ravnatelja, izbris izstopivšega člana načelstva Ivana Žužek in vpis novih udov Mateja Gradišar, posestnika iz Gor. Retij h. št. 1. — potem vpis premembe pravil § 13 odstavek drugi, ki naj se glasi: „Čisti dobiček prideva se ves rezervnemu zakladu, dokler ne doseže 20 % združnih deležev in vlog, potem sme občni zbor darovati oziroma spoznati načelstvu 50 % čistega dobička, ko pa doseže rezervni zaklad 5 % združnih deležev in vlog in dokler to razmerje traja, ves čisti dobiček za nagrade udom načelstva in nadzorstva ali pa v obče koristne in dobrodne namene,“ — in § 14 v odstavku drugem, drugi stavek: „Kar še ostane, prepusti se udom načelstva po razmerji vplačanih deležev.“ —

C. kr. okrožna sodnja v Rudolfovem oddelek 1.

dné 21. decembra 1901.

Navaden priden delavec,

dninar, dobi trajno delo po letu in po zimi vsaki dan. Oženjeni imajo prednost. Plača brez hrane in stanovanja 1 K 60 h na dan. Oglasiti se je pri bratih Appe Kandija. (312—3)

Tri vagone ježic

(Knoppert) je na prodaj pri Janez Kulovec-u v Praprečah št. 13 pri Novem mestu. (327—2)

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. okrožnega sodišča v Rudolfovem dne 30. novembra 1901 P. 29/15|1 vršila se bode

2. januarja 1902

ob 10. uri dopoldne v notarski pisarni h. št. 42 v Rudolfovem

prostovoljna dražba

blizu kolodvora ležečih zemljišč Marije Mohar — njiva in travnik — vpisanih pod ul. št. 533, 534, 535 kat. obč. Rudolfovo.

Kdor želi zvedeti dražbine pogoje, naj se oglasi pri podpisnem.

Dr. Albin Poznik,

c. kr. notar sodn. poverjenik.

(325—2)

(335—2)

Vabilo

k občnemu zboru

delniškega društva l. narodni dom v Rudolfovem, kateri se bode vršil

5. januarja 1902

ob 6. uri zvečer v Čitalnici in pri katerem se bode razpravljalo in sklepalo:

1. o letnem poročilu.

2. o računu za l. 1900 in 1901.

3. o razidu društva z ozirom na to, da se je namen društva dosegel, in

4. eventuelno, če ne bi se moglo sklepati o 3. točki, sprememba pravil §§. 3, 4, 5, 14, 24 in 25.

Če se sklene razid društva, volil se bode likvidacijski odbor, v nasprotnem slučaju pa volitev 7 udov v upravni odbor in 3 ude v pregledovalni odsek.

Rudolfovo, 12. decembra 1901.

Upravni odbor.

Prav dobro staro vino

rudeče in črno dobi se

 pri Jos. Medvedu v Novem mestu.

Mestna hranilnica v Novem mestu želi kupiti primeren

prostor kot stavišče

za svoje uradno poslojpe. Ponudbe naj obsegajo obseg prostora ter ceno sploh ali po m². Ponudbe naj se do 15. januarja 1902 podajo pri ravnateljstvu mestne hranilnice.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem mestu,

dne 11. decembra 1901. (332—2)

Naznanilo!

Na razna vprašanja od strani gg. obrtnikov, kje sem si jaz svoj motor naročil, ki ga rabim pri mizarstvu? Kako sem zadovoljen, koliko stane gonilna moč itd.? Vsem istim, ki so se že obrnili v tej zadevi na mene ali onim, ki si tega žele, javno naznanjam, da meni ga je preskrbel tukajšnji rojak kateri biva na Dunaju. On ima razna zastopstva, za razne motorje, kateri se dajo porabljeni pri obrti, kmetijstvu in drugih javnih napravah. Izvršuje tudi vodovode, razne razsvetljave itd. Ker sem vsestransko z motorjem zelo zadovoljen, smem priporočati vsem istim, ki si nameravajo kaj enakega napraviti, da se obrnejo na g. Karl Majntingerja, Dunaj I. Liebenbergasse št. 1. Zagotavljam jim da bodejo najvestneje postreženi, odgovarja točno, tudi v domačem jeziku. Gonilna moč mojega motorja stane 6—7 h na uro konjska moč, kar je zelo malo v primeri moči. Da je vse to istina se lahko vsak pri meni prepriča, ker drage volje pokažem vsakemu rad. Naša dolžnost bodi to da podpiramo rojaka domačina!

S spoštovanjem

Matko Malovič,
mizar v Novem mestu.

(2—1)

Stanovanje treh malih sobic — odda na Drski
Jos. Medved.

(254—8)

Zaradi preselitve je prav pod ugodnimi pogoji na prodaj

hiša v Črnomlji

na glavnemu trgu, pripravna za vsako obrt in trgovino. — Natančneje pove Davorin Frančič klobučar v Novem mestu.

Kupil bi malo posestvo

v priličnem kraju Dolenjske, ležeče med Novim mestom, Višnjogoro in Litijo. — Naznanila prosim natisniti v Dol. Novicah.

„Tirolsko vino,“ posebno dobro in pristno, bele in rudeče barve, prodaja na debelo po nizkih cenah Antonija Likner v Kandiji št. 58, to je mej hišami g. Appe-ta in g. Junca. (1)

Lep krompir in repa

je na prodaj v vsaki množini in po nizki ceni na grajščini Struga pri Št. Petru. — Tudi je na prodaj dobro ohranjena

lanska in letošnja ajda.

Postavi se tudi na zahtevanje v Novo mesto. (298—4)

Grajščina Thurn am Hart pri Leskovcu na Dolenjskem, oddaje zdaj v jeseni ali prihodno pomlad

cepljene trte

na suho in zeleno na podlagi pristne riparie portalis in sicer: žametasto črnino (kavščino), najbolj zanesljivo proti plesnobi, zelo priporočano rizlinga, kraljevino. Cena izvrstno razvitim cepljenkam 16—20 K sto komadov. (303—3)

Pozor.

Gostilničarjem in zasebnikom naznanjam, da imam svojo veliko zalogo štajerskih, hrvaških, dalmatinskih in isterskih vin v vseh bojah, po primerno nizki ceni. Za pristnost vina jamčim ter se priporočujem.

Jurij Šterk, trgovec
na Vinici na Dolenjskem.

Kathreinerjeva
= Kneippova
sladna kava. =

Nobena gospodinja
naj ne odlašaja dalje
uvesti to zdravo in
ukusno kavino pijačo.

V Novem mestu, Florjanov trg št. 122
je iz proste roke na prodaj

(4-1)

hiša s tremi sobami,

2 kleti, blevom in 3 svinjaki z zraven spadajočim vrtom, hosto in njivami. V hiši je bil pekarski obrt. Na njivah je pod, šupa in dva kozolca ter se poseje do 22 mernikov. Natančneje se izve ravno tam pri

Magdalen Blümel.

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jajc?
več in boljsega mleka?
debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?
močno in trpežno vprežno živino?

potem prinesujte k krmi Barthelovo poklajno apno.

Za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal. — Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju,
X., Keplergasse 20.

(310-3) ————— Dopisuje se slovensko. —————

Prodajalnica

na Glavnem trgu na prav lepem prostoru, posebno pripravna za urarja ali usnarja in sploh za vsakega obrtnika, kateri ne rabi velikega prostora je za oddati v Črnomlju št. 10 in hiša ravno tam št. 71 je na prodaj.

Veselo novo leto 1902!

iskreno želim vsem svojim prijateljem, znancem in častitim odemalcem! Ob enem priporočam svojo, letos že 20 let obstoječo krojaško delavnico za mnogobrojna naročila, katera priznano dobro in fino izvršujem.

(3) S spoštovanjem

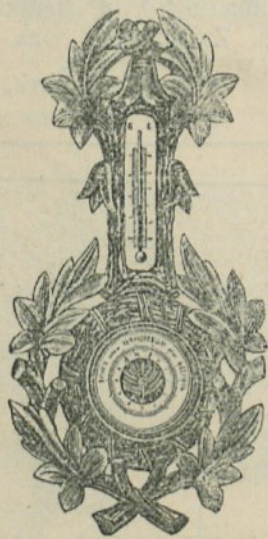
Anton Weiss, Novo mesto.

Stanovanje, obstoječe iz treh, ene ali dveh sob s pritliklinami se s 1. junijem 1902 odda v najem v Novem mestu št. 150.

Iščem učenca, kateri bi imel veselje do kovaške obrti, od 15-17 let starega. — Anton Baudek, Podhosta, pošta Toplice pri Novem mestu. (328-1)

Posestvo na prodaj.

Iz proste roke se proda posestvo $\frac{5}{4}$ ure od Zatičine. Zraven spada hiša, gospodarsko poslopje v dobrem stanu s slamo krito, dvojnati novi kozolec s šestimi štanti z opeko kriti. Poleg tega 31 ha, 52 a, 08 m² rodovitne zemlje, obstoječe iz 6 ha, 72 a, 92 m² njive, — 7 ha, 48 a, 61 m², travnika, — 83 a, 27 m² vrta, — 2 ha, 72 a, 54 m² košenice, — 7 a, 52 m² vinograda — 13 ha, 56 a, 40 m² gozda in 10 a, 82 m² stavišča. Vrt je jako lep, z različnimi sadnimi drevesi zasajen; gozd obstoji iz bukovega, hrastovega in smrekovega drevja. Vsa zemljišča so brez kamna in leže okoli hiše. — Več se izve pri Andreju Hrastu trgovcu v Zatičini.

Alojzij

urar v

Rajec,

Rudolfom.

priporoča slav. p. n. občinstvu posebno častiti duhovščini ter gg. uradnikom svojo vsakovrstnih stenskih ur z nihalom, ameriških budilnic itd.

bogato zalogo najraznovrstnejših zlatih, srebrnih in nikelastih ur in verižic, kakor tudi

Cenik žepnim uram:

Najfinejše nikelaste ure s ključem od gl.	2 30	do	5-
" " remontoir " " " " " " " "	2 35	"	5 50
" " srebne " s ključem " " " " " " " "	3 -	"	8-
" " " remontoir " " " " " " " "	4 -	"	9-
" iste z dvojnimi oklepom " " " " " " " "	5 -	"	20 -
" zlate ure za dame " " " " " " " "	13 -	"	100 -
" zlate ure za gospode " " " " " " " "	25 -	"	110 -

 Ameriške budilke po gl. 1:50, fine garantirane po gl. 2:20

Nadalje priporoča svojo

optično zalogo

najboljše vrste svetovno znanih Rathenov-stekel za oči, vsake vrste v jeklenem, nikelastem in zlatem oklepu v vseh številkah (concav in convex). — Po optometričnem zdravniškem predpisu se vsako naročilo točno in vestno izvršuje.

Zrakomere in toplomere, daljnoglede, povekševalna stekla, (mikroskopi) in razne druge optične stvari po jako nizki ceni. — Popravila izvršujem vestno, točno in po prav nizki ceni ter z jamstvom. — Stare žepne in stenske ure se lahko zamenjajo za nove, proti primernemu doplačilu. (5-1)

— ♦ — Poštna naročila se točno izvršujejo. — ♦ —

Slavno občinstvo uljudno vabim, si mojo zalogo o priliki ogledati, ne da bi bil kdo primoran kaj kupiti.